

Ordenes mestre

Det kan give et mindre dresseret udtryk og en helt særlig energi at koble litteratur og teater.

En skuespiller skifter scene

Tid til noget andet eller mere? Mød tre skuespillere, der har taget springet til en ny fagidentitet.

Chubbucks 12 trin til succes

Undervisningsguruen Ivana Chubbucks 'The Power of the Actor' blev bygget på en dårlig barndom.

#06

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

Hellere
massiv kritik
end ligegyldighed

Dansk virkelighedsteaters
godfather:

**Amatører har bedre
historier fra det virkelige liv**

SEKRETARIAT FOR DANSK SKUESPILLERFORBUND OG FILMEX

541 Trykkeri 016

No. 001
KLIMA-NEUTRAL
TRYKSAG

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C022933

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 8 gange årligt.
Oplag: 2.700 eks. - Abonnement: 425 kr. årligt

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund,
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Mandag-fredag 9-12 og 13-15.
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
ck@skuespillerforbundet.dk
Redaktion:
Charlotte Kiberg (redaktør)
Katja Holm (ansvarshavende)

Annoncer sendes til: Jette Rydder
jr@skuespillerforbundet.dk
(Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må
maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum)

Tryk: KLS Grafisk Hus
Design: FXA

ANNONCEPRISER OG FORMATER (b x h)

Helside annonce (170 x 270) 9.000 kr.
Bagsiden (190 x 260 + beskæring) 9.000 kr.
2/3 side annonce (170 x 192) 6.500 kr.
1/2 side annonce (170 x 133) 5.000 kr.
1/3 side annonce - horisontal (170 x 60) 2.500 kr.
1/3 side annonce - vertikal (54 x 270) 3.500 kr.
Visitkort-annonce (83 x 58) 700 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)
Medlemsannoncer (83 x 58) 350 kr.
(maks. 400 anslag inkl. mellemrum)

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.
Særlige annonceønsker:
Kontakt Jette Rydder - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE

Katja Holm (formand), Adam Brix, Andreas
Jebro, Anne Voigt Christiansen, Benjamin Boe
Rasmussen, Christian Damsgaard, Daniel
Bevensee, Johanne Nørregård-Nielsen, Magnus
Bruun, Maria Hanke, Max-Emil Nissen, Peder
Holm Johansen, Peter Christoffersen, Rebekka
Lund, Søren Bang Jensen (orlov), Andrea Deres,
Christian Gade Bjerrum (suppleant)

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
Sekretariatschef: Anna-Katrine Olsen
Vicesekretariatschef: Kim Hansen
Kommunikationschef: Charlotte Kiberg
Chefjurist: Maj Hagstrøm
Juridiske konsulenter: Magnus Homann Poulsen
og Morten Lisby
Socialkonsulent: Nanna Møller
Sekretær: Hanne Arlund
Kursuskordinator: Karin Iwersen
Sekretær for formand og sekretariatschef:
Tine Fangel
Regnskabschef og Filmex: Heidi Holm Madsen
Webmaster og Filmex: Jette Rydder
Håndbog og Filmex: Kristine Staffeldt
IT-manager og Filmex: Sengül Kaya-Mortensen
IT-support og Filmex: Kasper Grande
Reception: Bente Wittenborg

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 11. OKTOBER 2017

Uddannelses- og studierejselegater

til skuespillere, operasangere, dansere, musicalperformere og koreografer

Dansk Skuespillerforbunds bestyrelse anvender igen i år en del af rettighedsmidlerne til legater til uddannelsesformål i ind- og udland.

Der uddeles 2 legater á 40.000 kr.

Begrundet legatansøgning skal indeholde en detaljeret beskrivelse af formålet med og indholdet af uddannelsen, samt et budget og et cv.

Legaterne kan ikke anvendes til produktionsstøtte. Ansøgningerne bliver behandlet fortroligt.

For at ansøgningen kan komme i betragtning skal den være forbundet i hænde SENEST 22. november 2017 kl. 12 i 6 eksemplarer (samlet og hæftet). For sent indkomne ansøgninger vil ikke blive behandlet.

Ansøgningen sendes til:
Dansk Skuespillerforbund
Tagensvej 85, 3., 2200 København N
Att.: Hanne Arlund

Der kan forventes svar på ansøgningen inden nytår.

Legaterne
beskattes som
B-indkomst

DDSKS EFTER OG VIDEREUDDANNELSENS KURSER

November og december

UDEN STRUKTUR

Roy Hart stemmekursus med Ulrik Barfoed

→ 11.-14. december

Lyt, find og frigør dit kunstneriske udtryk i dette stemmekursus med Ulrik Barfoed. Deltagerne vil arbejde med konkrete øvelser, som styrker relationen til åndedrættet, krop/ansigt, vores stemme. Vi får mere tillid til inspiration fra vores egen stemme, uanset hvor og hvad stemmen gør.

CASTINGTEKNIKKER OG IMPROVISATION

med Steen Haakon Hansen

→ 11.-14. december

Få dine styrker frem i castingsituationen. Som en af de fremmeste arvtagere fra Keith Johnstone arbejder Steen Haakon Hansen med en bred palet af teknikker og teorier - fra Johnstone til Spolin, fra Bali til Moskva, fra IO til Meisner. På kurset vil han skærpe dine improvisationsteknikker, så du er bedre rustet til castings, auditions eller cold-readings.

DEN NEUTRALE MASKE

masketeknik ved Per Sörberg, Stockholms Dramatiska Högskola

→ 14.-15. november

En praktisk og teoretisk workshop om hvordan man som performer kan arbejde med den "neutrale" maske (i modsætning til trance masken). Workshopen er også forberedelse for den finske gruppe Blaue Frau's næste forestilling og en unik mulighed for at møde skandinaviske kollegaer.

Se mere på www.ddsk.dk/kurser

DDSKS

EFTER OG
VIDERE
UDDANNELSE
DEK DANSKE
SCENEKUNST
SKOLE

#06 2017

Foto: Henning Hjorth.

HELLERE MASSIV KRITIK END LIGEGYLDIGHED 6

"Jeg vil hellere melde klart ud og møde massiv kritik, end jeg vil være ligegyldig. Måske skal noget kunst og kultur have flere resourcer, mens andet skal have mindre støtte fremover. Man må være åben overfor, at verden ændrer sig," siger kulturminister Mette Bock, som har gjort det til en vane at hive statsministeren i jakkeærmet, hver gang hun hører ham holde en tale uden at nævne kulturen.

Foto: Nikolai Østergaard.

ORDENES MESTRE 10

Vores bedste forfattere er selvsagt i en klasse for sig, når det kommer til at bruge sproget. Men hvad det er for en energi, der opstår i mødet mellem litteraturen og teatret? Sceneliv er dykket ned i tilblivelsen af to forestillinger med udgangspunkt i tekster fra to af Danmarks allerdygtigste forfattere for at blive klogere på, hvad scenekunsten kan lære, når forfatterne indtager teatret.

Foto: Jon Bjami Hjartason.

JEG TRÆKKER MIN PISTOL 13

"Jeg trækker min pistol, hvis trænerne prøver at gøre vores medvirkende til skuespillere," siger dansk virkelighedsteaters godfather, Henrik Hartmann. "Jeg har ikke noget imod professionelt teater. Jeg har jo selv lavet det nærmest altid, men min lyst til at lave teater til mennesker, der ikke umiddelbart har forstand på det, ligger mig nu stærkere på sinde. Det giver mening med livet."

Foto: Ivana Chubbuck.

EN SKUESPILLER SKIFTER SCENE 16

En er medlem af Folketinget, men blandt andet også manuskriptforfatter, NLP-coach og personlig træner. En anden er filminstruktør og den tredje scenograf. Fælles for dem er, at de også er skuespillere, der har taget springet og kastet sig ud i en ny faglighed. Vi har talt med Roger Matthisen, Sofie Stougaard og Daniel Bevensee for at få svar på hvorfor og hvordan.

CHUBBUCKS 12 TRIN TIL SUCCES 20

"Vi mennesker har den samme smerte og usikkerhed, de samme udfordringer med manden eller konen og de samme dårlige minder fra barndommen. Vi kan selvdestruere eller vi kan vælge at bruge dem til noget konstruktivt i vores liv," siger den amerikanske undervisningsguru Ivana Chubbuck, som tog udgangspunkt i sin egen selvdestruktion og dårlige barndom, da hun udtænkte sine tolv trin til succes.

FORSIDEFOTO:

Kulturminister Mette Bock. Foto: Henning Hjorth

DET VAR DENGANG I 1950'erne

Han gjorde det sværere at blive skuespiller i Danmark

Poul Reumert (1883-1968) er ubetinget den skuespiller, der er omtalt oftest i Dansk Skuespillerforbunds forskellige afskygninger af medlemsbladet. I februar 1952 med et helt særnummer af 'Skuespilleren', som bladet hed i den periode, i anledning af hans 50 års scenejubilæum. Her skrives der i indledningen: "En utrættelig kunstner der med aldrig svigtende, ydmyg følelse af storheden i den gering, han valgte, bestandig har arbejdet med sig selv og sine roller, indtil han nåede det fuldkomne og 'gjorde det sværere at blive skuespiller i Danmark'."

Resten af særnummeret bugner af både interessante stillbilleder fra teaterstykker som 'Gustav Wasa', 'Vildanden' og 'Faderen' men også med hyldestord fra nær og fjern. Fra Norge, Finland, Island og Belgien. Men især fra Frankrig, hvor både direktører fra teaterverdenen og skuespillere er ved at falde over hinanden med ros. For eksempel skriver skuespilleren Fernand Ledoux en hilsen fra den ene Tartuffe til den anden:

"I samme øjeblik han gjorde sin entré som hyklen, følte mine kammerater og jeg hele storheden hos denne mand, uhyret, i en tro og en ydmyghed, der gav hans kunst et omfang og en spændvidde, der var de ædleste traditioner værdig. Gid hans karriere må tjene som eksempel, ikke blot for danske skuespillere, men for skuespillere fra alle lande, hvor man endnu forstår at værdsætte sansen for det menneskelige, det skønne."

Da teaterkritikeren måtte trække sine ord tilbage

Gennem tiderne har Dansk Skuespillerforbund nærmest aldrig klaget over, hvad teaterkritikere skrev, for som der står i et medlemsblad fra 1955: "En kritiker må selvfølgelig have lov til frit at skrive sin mening om de forskellige kunstneriske præsentationer, han skal bedømme – vel at mærke i et sprog, en form og med et udtryk der ligger indenfor sømmelighedens grænse!"

Den grænse var tilsyneladende overtrådt, da Jens Kistrup i Berlingske skrev følgende efter Aalborg Teaters udgave af Pirandellos 'Alle har ret':

"Trods den obligate henrykkelse fra provinsens lokalpatrioter, ligger kvaliteten af landsdelsscenernes personale i underkanten af, hvad man kan være bekendt at vise frem – et par habile kræfter, enkelte spirende muligheder og så alle disse strandede eller skibbrudne skuespillere,

for hvem teatrets porte for længst burde have været lukkede. Så slemt ser det faktisk ud."

Det var ikke en saglig kritik, for som der stod i bladet: "Den gik mod en lang række kunstnere, der på tre landsdelsscener yder et stort og beundringsværdigt arbejde." Og man fortsatte: "Det var derfor ganske naturligt, at forbundet følte det som en pligt at varetage sine medlemmers interesser med at henstille til chefredaktøren på Berlingske Tidende, at magister Kistrup omgående skriftligt tilbagekaldte og undskyldte."

I første omgang ville avisen og teaterkritikeren ikke høre på kritikken, men med Dansk Journalistforbunds mellemkomst endte det med, at Jens Kistrup beklagede sin udtalelse, men i øvrigt holdt fast i sin bedømmelse af stykket. Og derefter var alle glade.

Farvel til teatercensuren

I 1954 kunne man i Danmark sige farvel til teatercensuren. Den blev afskaffet fra 1. april og det var ikke nogen aprilsnar. I medlemsbladet konstaterede formand Kai Holm følgende:

"Grunden er vel den, at teatrene ikke i de senere år har haft megen lejlighed til at føle, at der fandtes censur, takket være en censor, som aldrig har haft stor lyst til at vise sin magt, men har forstået sin tid og samtidig bevist sin store kærlighed til teatret."

Pudsigt nok var der, set med nutidens øjne, angiveligt et flertal i skuespillerstanden, der gerne ville beholde censuren, fordi man frygtede, at politiet skulle overtage bedømmelsen af teater- og revyforestillinger. Justitsminister Per Hækkerup gav dog sikkerhed for, at politiet hverken i hovedstaden eller i provinsen kunne lukke et teater, og dermed var vejen til for afskaffelse af censuren banet.

Gennem årene var grebet fra censuren side blevet løsnet noget. I gamle dage var det forbudt at nævne kongehuset, deres gæster og ministre. Forbuddet havde det med at få modsat effekt, fordi dramatikerne blot blev bedre og bedre til antydningens kunst.

Under Anden Verdenskrig havde teatercensor J. C. Normann for eksempel ry for at være god til at hjælpe revyens folk med at formulere deres tekster, så de bevarede en satirisk og kritisk holdning til besættelsesmagten, uden forfatterne kom i fedtefadet. I 1954 var det slut, hvor filmcensuren for voksne dog først blev ophævet i 1969.

Scenekunstnere og de sociale medier

Mere end 70 procent af Dansk Skuespillerforbunds medlemmer er aktive på de sociale medier for at tage del i det faglige fællesskab og holde sig opdateret om branchen, men de er der også for det sociale fællesskab, der vægtes højt.

Af Katrin von Linstow

Lige før sommerferien udsendte Dansk Skuespillerforbund en undersøgelse som kortlægger, hvordan medlemmerne bruger sociale medier. Ud over at finde ud af, hvor vi bedst rammer medlemmerne i det sociale mediebillede, skulle undersøgelsen også afklare, hvor medlemmerne holder sig opdateret om forbundets arbejde og ikke mindst, hvilke forventninger der er til DSF på sociale medier.

I det store hele er DSF-medlemmers forbrug af sociale medie ikke meget anderledes, end vi kender det fra resten af den danske befolkning. Ca. 90 % har for eksempel en Facebook profil, som tjekkes nærmest dagligt. 62 % af medlemmerne har en profil på LinkedIn, som sjældent tjekkes.

Ud over nyheder fra forbundet mener 67 %, at DSF skal bruge sociale medier til at skabe opmærksomhed omkring forhold i branchen. Og hvor Facebook primært bør bruges til at understøtte debat og fællesskab medlemmerne i mellem, skal hjemmesiden og nyhedsbrevet bruges til nyheder til og om branchen.

Mere end 70 % foretrækker også hjemmesiden, når de opdaterer sig om DSF Studio.

Ud over den officielle Facebookside findes der også lukkede grupper: Medlem af Dansk Skuespillerforbund og Danseudvalget. Mere end halvdelen af medlemmerne er at finde i gruppen Medlem af Dansk Skuespillerforbund og det må siges at være en succes, da grupperne flittigt bruges til debat.

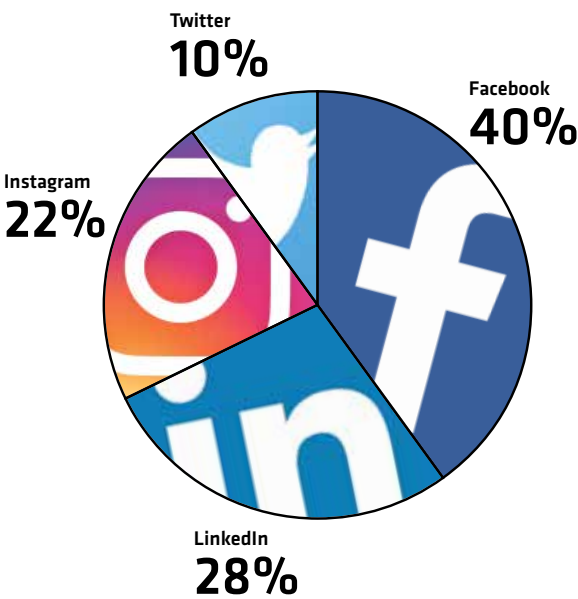
Tilfredshed blandt medlemmer

Undersøgelsen viser også, at de fleste af medlemmerne faktisk er tilfredse med DSFs aktivitet på diverse sociale medier. Som et medlem skriver: "Jeg synes, at DSF er meget synlig på fx Facebook, men også på hjemmesiden, som rummer det hele, så man ikke skal surfe rundt." Selvom de fleste medlemmer under 40 år mener, at forbundet kan kommunikere mere på de sociale medier, viser undersøgelsen tydeligt, at størstedelen af medlemmerne er tilfredse.

Resultaterne fra undersøgelsen skal bruges til forbundets videre arbejde med 'Vision 2022', som blev præsenteret ved generalforsamlingen.

Du kan se undersøgelsen her:
skuespillerforbundet.dk/nyheder/publikationer/undersoegelser/

DSF-MEDLEMMER PÅ SOCIALE MEDIER

Fødselsdage

Karin Rørbech	50 år	10. oktober
Maryann Fay Lertoft	60 år	15. oktober
Vigga Bro	80 år	20. oktober
Folmer Gry Kristensen	60 år	23. oktober
Zitta de Fries	60 år	29. oktober
Connie Tronbjerg	60 år	1. november
Louise Herbert	50 år	5. november
Jørgen Reenberg	90 år	8. november
Tove Hyltdgaard	75 år	9. november
Chili Turéll	70 år	13. november

”Jeg vil hellere melde klart ud og møde **massiv kritik**, end jeg vil være **ligegyldig**”

Mette Bock fra Liberal Alliance har snart været kulturminister i et år. Hun undersøger systematisk alle kulturens områder ud fra en tidsplan, og turen kommer snart til teatrets verden. Det vil sandsynligvis føre til en omstrukturering af støtten.

Af Jacob Wendt Jensen. Fotos: Henning Hjorth

Politikerne sidder på deres ministerposter i kortere tid end i gamle dage, og den tid en kulturminister har til at gøre sin opgave færdig, er blandt den korteste. Mette Bock er dog efter eget udsagn kommet for at blive så længe, at hun får lavet noget om. Hvor længe hun har mulighed for det, ved hun ikke, så hun kører efter en stram tidsplan.

Sceneliv fik lov til at møde hende midt i september, hvor der blev serveret vand, kaffe, frugt og politiske holdninger i et skarpt tempo.

Hvad har overrasket dig mest i din første tid som Kulturminister?

”At det er sådan en utrolig stor glæde at få lov til at arbejde med kulturen. Jeg bruger rigtig meget tid på at komme ud og møde institutionerne, kunstnerne og foreningslivet. Hver

eneste gang jeg har været ude, tænker jeg, at det nok skal gå alt sammen, fordi der er et kæmpemæssigt engagement. Når man lytter til kulturdebatten, er det som om, det er sådan noget, der foregår i nogle lukkede reservater, men i virkeligheden optager kulturen jo rigtig mange borgere og betyder meget i lokalsamfundet. Jeg bliver gladere dag for dag, selv om der også er sten på vejen og problemer, og selv om nogen bliver vrede. Det hører med, og som regel møder jeg dybt engagerede og passionerede mennesker med en glæde over at få lov til at vise, hvad de gør og kan.”

Liberalt møde med kulturverdenen

Hvordan kan dine liberale grundprincipper bruges i kulturverdenen?

”At være liberal betyder i virkeligheden, at vi gerne vil skabe bredere rammer for at engagere os og tage initiativer. En tilgang til forholdet mellem stat, marked og civilsamfund, der sikrer, at staten ikke kommer til at overstyre, men i stedet understøtter, at mennesker, der vil noget med kulturen, kan få lov til at folde sig ud uden spændetrøjer. Hvis kulturen skal leve, er det vigtigt at finde ud af, hvordan borgerne får lyst til at tage et medansvar og bruge tingene. Gennem de seneste årtier har vi fået bygget en masse kulturhuse over hele landet. Det er dejligt, for det

giver nogle gode rammer, men hvis ikke der kommer borgere ind ad døren, så er det hele jo goldt."

Har du mødt en skepsis a la "nu kommer hende der den liberale og vil tage penge fra os?"

"Selvfølgelig. Nu er jeg jo i et parti, som mange har meget faste meninger om, og det er et vilkår vi har, men når man begynder at få en samtale i gang, kan man sagtens få en respektfuld samtale. Det handler også om at vise, at jeg gerne ville lytte, og at jeg har noget på hjerte, der ikke bare handler om regneark, men om den store dagsorden: Hvad kulturen betyder for vores samfund. Selvfølgelig er kulturministre forskellige som mennesker, men grundlæggende synes jeg alle de kulturministre, jeg kan tænke tilbage på, har været optaget af, hvilken rolle kulturen spiller i samfundet."

Har du en dagsorden for, om der skal bruges færre eller flere penge på kultur i fremtiden?

"Nej. Men jeg kan bare sige, at jeg ikke i øjeblikket har nogle kasser i hjørnerne med ekstra penge. Det siger jeg åbent og ærligt, men det synspunkt kan godt provokere nogen, fordi de synes, en kulturministers vigtigste opgave er at skaffe flere penge til området. Det synspunkt deler jeg ikke. Måske er der brug for flere ressourcer på et område, men det kan også godt være, at der er noget, som i årevis har modtaget støtte, som

måske skal have mindre støtte fremover. Den åbenhed, overfor at verden ændrer sig, og ting kan blive fossile, må man have. Jeg vil hellere melde klart ud og møde massiv kritik, end jeg vil være ligegyldig."

Siger du det af princip, eller fordi der absolut ikke kan skaffes flere penge i øjeblikket?

"Jeg har lige fået en statistik over, hvor meget EU's medlemslande investerer i kultur per borger, og Danmark overgås kun af Luxembourg. Samlet set bruger vi 23,3 mia. kroner på kultur, og trækkes idræt, fritid og folkehøjskoler fra, er der tale om 17,4 mia. kr. Hvis du ser på det summet op, er der i dag 700 mio. kr. mere til rådighed til kulturen sammenlignet med 2012. Men hvis man lytter til debatten, lyder det som om, der siden 1970 blot er skåret ned. Vi bruger knap 1 procent af samfundsøkonomien, og det kan man jo altid diskutere, om er nok. Jeg vil dog hellere have en diskussion om substans frem for om procenter fra eller til."

Kultur er ikke kun flødeskum

Hvorfor er kultur i det hele taget vigtig?

"Jeg har gjort det til en vane, at hver gang jeg hører statsministeren holde tale uden at nævne kulturen, så hiver jeg ham i jakkeærmet. Og det gør jeg, fordi vi lever i en tid, hvor vi

Kunsten må gerne være en sten i skoen, men den gode kunst skal også rumme en flig af håb, så det kan være med til at sætte os i stand til at se ud over det, vi frygter i tiden.”

desværre af gode grunde er optaget af alt det, som truer os. Vi investerer i politi, efterretningsvæsen og terrorbekæmpelse, og det bliver vi desværre nødt til, men det bedste værn, vi har mod alt det, der truer os er i bund og grund vores kultur. Kulturen er alt det, der binder os sammen som mennesker. Kunsten er som en modsætning til kulturen alt det, vi kan blive rygende uenige om. Men ved at diskutere kunsten, lærer vi at håndtere uenigheden og have en samtale omkring kvaliteten af kunsten. Den motor i et samfund er vigtig. Kultur kommer desværre altid til sidst rent politisk, som om det er flødeskum, men i min optik er det et fundament for alt det andet. Uden kultur ville vi være ilde stedt.”

Oplever du ikke i dit eget parti, eller i omegnen af det, en mangel på forståelse for kulturens betydning?

”Jo da. Jeg kæmper imod forestillingen om, at kultur er noget, der foregår i lukkede reservater. Enten kan jeg jo irritere mig over den holdning, eller også kan jeg invitere mine gode kolleger i kulturudvalget med på at få løst den opgave sammen med kunstnerne og institutionerne. I stedet for at skælde ud på noget, jeg synes er en forkert holdning, må vi tale sammen og alligevel se, om vi kan rykke noget. Kan vi skabe en ny forståelse? Man må bare begynde et sted, og det er ikke fordi, det nødvendigvis går hurtigt.”

Omstrukturering af teaterstøtte på vej

Hvor kribler det i dig for at lave noget om i skuespillers verden?

”Vi kommer til at kigge på hele scenekunstmrådet som et led i min ti-punkts-plan. Vi har en struktur på teaterområdet. Alene det, at vi har et begreb, der hedder ’små storbyteatre’ er mærkeligt. Jeg vil gerne tage et nyt afsæt fra publikums synspunkt. Hvis du som borger i det her land går ind for at få en kulturoplevelse, er du fløjtende ligeglad med, hvad det er for en institution, der danner rammerne omkring den. Vi bliver nødt til at kigge fordomsfrit på, hvordan vi kategoriserer støttemulighederne. Er der snubletråde eller forhindringer for udviklingen?”

Går du efter hurtigere afregning i institutionerne i forhold til støtte eller en omfordeling blandt institutionerne, eller hvad kan teaterverdenen se frem til?

”Det er svært at sige præcis, men jeg synes hele systemet er for stift, som det er nu. Vi må skabe et råderum, så der er mulighed for at støtte nye initiativer i højere grad end i dag. Det er vanskeligt at komme ind i et loop som nye, fordi råderummet er så lille. Hvis vi ikke åbner, cementerer teatret sig selv og det kan blive musealt. Det skal noget af den verden jo være, men den skal også pege fremad. Folk med gode ideer, som har lyst til at gå nye veje, må mase sig ind i de kendte kasser eller opgive. Vi regner med at tegne en skitse af, hvordan en ny fordeling af midlerne kan komme til at se ud, og så vil vi invitere branchen

til at spille op ad et konkret forslag, inden vi sætter gang i en politisk proces. Vi går så småt i gang nu, men jeg håber meget, at hvis vi skal ændre noget, at branchen så er med på, at vi trykprøver det. I løbet af foråret vil vi arbejde os frem til, hvad det skal være, og så skal det til politisk behandling i efteråret 2018.”

Kom frit frem i debatten

Hvordan vil du gerne efterlade kulturverdenen, når du engang stopper?

”Jeg vil meget gerne have, at vi som samfund bliver mere bevidste om kulturen og kunstens rolle. Vi er alt for lidt bevidste om det, og det skyldes mange forskellige ting. Jeg vil også meget gerne ændre på den passive form for kulturstøtte, hvor man står under en sky, og det regner det på en, og så er det ligesom det. Der skal vi i langt højere grad betragte kulturen, som noget vi investerer i. Jeg er ikke bange for at tale om, at det er investering i noget, der handler om livsfylde og livsglæde, men altså også arbejdspladser, der for eksempel kan tiltrække turister. Den del af det skal vi jo ikke være håndskey over for. Der er ikke noget odiøst i, at et teater tjener penge. At man laver noget så succesfyldt, at man må forlænge spilleperioden, gør det jo ikke nødvendigvis til et dårligt stykke. Og det udelukker heller ikke, at vi også skal det smalle. Og så vil jeg rigtigt gerne, hvis vi kan få flere, der beskæftiger sig med kunst og kultur, til at deltage mere bredt i debatten om, hvad kultur betyder for et samfund.”

Savner du, at skuespillere mere specifikt blander sig i debatten?

”Ja, meget. Jeg har lige læst en ny disputats, der er handler om kulturdebatten i Danmark fra 1960’erne til 1970’erne, og det var en periode, hvor kunstnere gik ind i den brede samfundsdebat. Som kunstner har man nogle erfaringer, der er vigtige i et samfund og her nytter det ikke noget, at kunstneren opholder sig i et reservat. Vi har brug for kunstnernes kritiske røst. Måske er det en fordom, og måske skal nogen hjælpe mig af med den, men der er en stor forsigtighed i forhold til at sige noget. Hvis tilskuddet af en eller anden grund skal være lavere, så er man klar til kamp men det med at være åben overfor, at vi kan risikere at ændre nogle ting, så støtten flytter sig fra et sted til et andet. Den debat tænker man øjensynligt i kulturlivet, at den må politikerne tage sig af. Og det er lidt ærgerligt, fordi man har en faglig indsigt og en erfaring, der bør bruges.”

Hvordan mener du, at vi ikke er så gode til at diskutere kulturen?

”Hvis du følger med i medierne, så hører du kun kunstnerne, når de er vrede over et eller andet med tilskudssystemerne. Det må man meget gerne give udtryk for, men hvis man skal have legitimitet i samfundet i forhold til, at vi bruger penge på

kulturstøtte, så skal vi have kunstnerne med til at skabe den legitimitet. Det kræver, at de fortæller om, hvorfor kunsten og kulturen er vigtig – ikke kun for et bestemt teater – men for samfundet. Diskussionen er jo en brændende platform i øjeblikket med kulturmøde og trosmøder. Hvis vi skal have en bedre indsigt på de her områder, skal vi for alvor bruge kulturen. Jeg er kulturminister, men er jo ikke uddannet musiker eller skuespiller eller andet fagspecifikt, og i et pluralistisk samfund bør skuespiller også interessere sig for mere end det liv, man lige selv har. Det er den forpligtelse, vi har på hinanden i et samfund som vores.”

Fra børneteater til heavy metal

Hvornår fik du første gang en bevidsthed om, hvad en skuespiller var?

”Det var i børneteatret, og det tror jeg gælder for rigtig mange mennesker i det her land. Jeg gik selv i en musikalsk legestue som helt lille barn, og den første oplevelse var ‘Folk og røvere i Kardemommeby’. Det husker jeg stadig som noget stort. Det er noget helt andet at sidde tæt på og opleve, at levende mennesker fylder én på en anden måde, end hvis man ser fjernsyn eller hører radio. Det analoge møde gør indtryk, og det er tydeligt for mig at se, at der er en stigende sult efter det analoge som en modstrøm i forhold til digitaliseringen. Der opstår stadig flere teaterforeninger, kunstforeninger og læseklubber.”

Hvad sætter du pris på i teatret, og hvad kan du ikke døje?

”Der skal man jo passe på med at blive fordomsfuld. I forbindelse med Copenhagen Opera Festival blev der lavet en ny opera ‘Silent Zone’, og den besluttede jeg mig for at se sammen med min mand. Jeg tænkte, at den ville blive frygtelig, fordi den handlede om incest og vold, men så kom jeg ind og oplevede en moderne opera, der byggede på kontrasten mellem det, der foregår på scenen, det værste der kan overgå børn, og så den mest vidunderlige musik. Meditativt og smukt. Kontrasten var stærk, og det åbnede sanserne på en helt anden måde, end hvis man havde læst en bog om emnet.”

Hvad betyder kunsten for dig mere personligt?

”Kunsten er dels erindring i den forstand, at hvis vi kigger på vores kulturhistorie, så er der i kunsten aftryk fra samfundet, der viser udviklingen. Men der hvor jeg synes, det bliver rigtig spændende, er der hvor kunsten er med til at bryde nye veje, Hvor kunsten får os til at reflektere over vores egen identitet både som mennesker og som samfund. Kunsten må gerne være en sten i skoen, men den gode kunst skal også rumme en flig af håb, så det kan være med til at sætte os i stand til at se ud over det, vi frygter i tiden.”

Hvad har du oplevet der gjorde størst indtryk på dig af kultur for nylig?

”På den post jeg sidder på, ser jeg rigtig meget. Alene i går var jeg på Lolland-Falster på Kunstmuseet Fuglsang, der åbnede en udstilling, hvor 12 danske samtidskunstnere tog udgangspunkt i Luthers 95 teser, og jeg besøgte også et teater i Sakskøbing, hvor Claus Flygare havde lavet en kronike om livet på Lolland-Falster. Nogle ting har jeg tænkt, at jeg aldrig ville komme til at holde af, som for eksempel heavy-metal-musik, og det kom jeg til at sige til magasinet Gaffa, hvorefter Radio 24/7 inviterede mig med i et timelangt radioprogram, hvor de forsøgte at tage mig i hånden og få mig til at lytte til den slags musik fra 1970 og frem, og det åbnede mine ører. Det siger mig, at hvad man synes er spændende og ikke-spændende bliver cementeret ret tidligt i vores liv, men samtidig kan det faktisk lade sig gøre at åbne sanserne, selv hvis man er ret langt oppe i årene.”

Ordernes mestre

A woman with short blonde hair, wearing a black long-sleeved dress with a wide black belt, stands on the lid of a white grand piano. The piano is positioned in a dark room, and its reflection is visible on the polished floor. In the background, a doorway is illuminated, showing a silhouette of another person sitting. A yellow text box is overlaid on the right side of the image.

Når det kommer til at bruge sproget, er de bedste forfattere i en klasse for sig. Sceneliv er dykket ned i tilblivelsen af to forestillinger med udgangspunkt i tekster fra to af Danmarks fremmeste forfattere for at blive klogere på, hvad scenekunsten kan lære, når forfatterne indtager teatret.

Af Thomas Hansen. Fotos: Mikkel Russel og Nikolai Østergaard

”Hvis det er prisen, er det prisen. Det er i orden, at livet koster livet.”

Når der har været modvind og kritik af forfatteren Suzanne Brøgger og hendes bøger, har hun aldrig vaklet. Suzanne Brøgger er gået sine egne veje.

Det samme kan siges om den russiskfødte Lou Andreas-Salomé, der i slutningen af 1800-tallet blev en af de første uddannede kvindelige psykoanalytikere. Lou Andreas-Salomé var venner med og muse for Freud, Nietzsche og Rilke, og hun stod med en livsførelse i åbne forhold og med flere partnere i kraftig opposition til datidens kvindesyn og opfattelse af ægteskab. Suzanne Brøgger har gennem hele sit liv set mange referencer til sig selv i Lou Andreas-Salomé og også brugt hende aktivt i sit forfatterskab.

Derfor var det både oplagt men også en stor gevinst, da Suzanne Brøgger sagde ja til at skrive på det, der endte med at blive musikforestillingen 'Koncert for Lou', der blev opført på Re-publiques lille scene i starten af marts i år. Ideen til stykket blev oprindeligt undfanget af Line Bie Rosenstjerne, Cille Buch og Charlotte Thaning, der er henholdsvis skuespiller, operasanger og pianist. De tre kvinder spillede og sang også forestillingen, der var sat op på Musikteater Saltomortale.

”Alle ordene er Suzannes, men jeg har splittet dem op og sat dem sammen på en ny måde ud fra en overordnet struktur med ti scener, som jeg har lavet. Det var min opgave at tilføre det noget dramatik. Jeg forsøgte at få hver scene til at centrere sig om en mulig konflikt eller kontrast,” siger stykkets norske instruktør og dramatiser, Line Paulsen.

Ud over opgaven med at tilføre dramatik til teksten skulle Line Paulsen også finde ud af hvilke kunstnere på scenen, der – så at sige – skulle have hvilke ord. Med Suzanne Brøggers tekst fik Line Paulsen foræret sætninger fra en pen, som hun beskriver som ”fantastisk interessant, intellektuel og poetisk.”

”Undervejs i arbejdet med det her har jeg læst nogle af Suzannes tidligere bøger. Blandt andet 'Kærlighedens veje og vildveje', hvor hun også skriver om Lou. Karakteren og tematikken i bogens essays åbnede endnu mere op i arbejdet med manuskriptet. Så jeg kontaktede Suzanne og fik lov til at nappe nogle tekstpassager og bruge dem,” siger Line Paulsen.

Samarbejde mellem genre

Line Paulsen har efterhånden arbejdet rigtig meget med at dramatisere tekst. Hun oplever, at der kan opstå noget særligt i mødet mellem de forskellige kunstformer.

”Når man kobler genrer med hinanden og ser, hvad der kommer ud af det, kan man nå frem til noget, som man måske ikke kan tænke sig til. Det giver mulighed for, at man ender med en tekst og et udtryk, som er mindre dresseret, hvis man kan sige det sådan. Jeg synes ofte, at man finder en helt særlig energi ved at arbejde på den måde,” siger hun.

I den sammenhæng har tilblivelsen af 'Koncert for Lou' været noget særligt for Line Paulsen. Med Suzanne Brøgger så tæt på processen har det i højere grad været et samarbejde i forhold til andre dramatiseringer.

”Der var et par steder, hvor jeg var gået i stå, hvor jeg skrev til hende, og hun sendte mig nogle tanker, som åbnede op for en løsning. I en scene havde vi talt om, at vi ville forsøge at iscenesætte karakteren i samtale med sig selv i en ældre og en yngre udgave. Jeg havde svært ved at finde ind til, hvad Lou

kæmpede med i netop den scene,” siger Line Paulsen.

Korrespondancen med Suzanne Brøgger hjalp Line Paulsen ind til kernekonflikten i scenen.

Festsange fra arkivet

Hvor 'Koncert for Lou' kom til verden i et samarbejde mellem forfatter og teaterfolk, forholdt det sig nærmest stik modsat, da Martin Lyngbo dramatiserede Helle Helle-romanen 'Dette burde skrives i nutid', som Mungo Park genopførte i slutningen af maj i år.

Romanforlægget udkom i 2011, og Martin Lyngbo vidste straks, at han gerne vil lave den til et teaterstykke. Der blev indgået en aftale med Helle Helle, der derudover ikke ønskede at være en del af tilblivelsen af stykket. Og sådan blev det på nær et enkelt punkt. Hovedpersonen i 'Dette burde skrives i nutid' fifler rundt med at skrive lejlighedssange, men sangene er blot omtalt i bogen. Martin Lyngbo vidste, at det ikke ville fungere på scenen. Det viste sig så, at lige netop det med lejlighedssangene var selvbiografisk. Så Helle Helle fik hele sin familie til at grave skuffer og ringbind igennem.

”Efterfølgende modtog vi en meget tyk A4-kuvert med lejlighedssange, som vi satte os ned og sang igennem. Det er en helt fantastisk måde at lære en familie og et menneske på, at man synger sig gennem de sidste tyve-tredive år,” siger Martin Lyngbo med fryd i stemmen, selv her mere end et halvt årti senere.

Festsangene var bestemt ikke de eneste ord fra Helle Helle, der blev en del af det færdige produkt. Tværtimod.

”I det her tilfælde, hvor Helle Helle har en helt særlig sprogton – hun er den eneste i hele verden, der skriver, som hun gør – besluttede vi os for at være 100 procent loyale mod hendes ord i den forstand, at vi simpelthen ikke skrev en eneste replik selv,” fortæller Martin Lyngbo og tilføjer, at også prosatekster blev til replikker, som fungerede som en smuk måde at teatralisere hovedkarakterens måde at tænke på.

Sprog skaber mennesker

Det var især Helle Helles unikke sprogbrug, som gjorde, at Martin Lyngbo var draget til at dramatisere en Helle Helle-roman. Han er overbevist om, at hun kunne blive en fantastisk dramatiser, hvis hun satte sig for det.

Sopran Cille Buch.

"Som teatermenneske kan man altid godt lide forfattere, som kan finde ud af at "skrive mennesker" og give dem karakteristisk gennem replikker. Vi elsker bare, lige så snart sproget skaber mennesker. Det er en rigtig god forudsætning for at lave teater," siger han.

For Martin Lyngbo ser litteraturen og teatret som meget forskellige kunstformer. Hvor litteraturen per definition er et anliggende mellem forfatteren og læseren, så er teater per definition en fællesskabsorienteret kunstform. Man skaber et midlertidigt fællesskab ud af et publikum, og det er det relationelle mellem scenen og salen, som er det allermost interessante. Ligheden mellem de to kunstformer er det fortællende element.

"Der sker altid noget interessant i overførslen fra et kunstværk til et andet. Forfattere er gode til at bruge sprog. Det er derfor, at de er forfattere. Vi bruger også sprog, men vi gør det nogle gange mindre omhyggeligt, end forfattere gør. Så det er klart, at vi kan lære noget af anvendelsen af sproget," siger Martin Lyngbo og tilføjer, at det går begge veje:

"Jeg tror også, at forfattere kan lære en frygtelig masse af teatret. Teaterfolk er meget orienterede mod mennesket, fordi alting skal kunne spilles af et menneske. Der har jeg oplevet, at forfattere nogle gange bliver meget begejstrede for at møde teaterfolk, fordi kontakten fra det talte til det kropslige bliver meget konkret, hvorimod det godt kan være lidt spekulativt at være forfatter."

Levende forfattere

Ud over 'Dette burde skrives i nutid' har Martin Lyngbo lavet dramatiseringer af 'Lille mand hvad nu?' af Hans Falladas, Bram Stokers 'Dracula' og Søren Kierkegaards 'Forførerens dagbog'. Men Helle Helle er den første af forfatterne, der har været i live, så hun kunne se det færdige resultat.

"Man forestiller sig altid, at forfatteren bliver glad for det. Men det kan man jo ikke vide."

Det kunne man så i dette tilfælde.

Line Bie Rosenstjerne, Cille Buch og pianist Charlotte Thaning.

Også Line Paulsen havde fornøjelsen af at kunne diskutere det færdige resultat med sin tekstforfatter, Suzanne Brøgger, da hun var inde og se en gennemspilning tre uger inde i prøverne. Meget af Suzanne Brøggers tekstforlæg var oppe på et abstrakt og reflekterende plan, så Line Paulsen havde gjort flittigt brug af teatrets særlige sprog og virkemidler.

"Det var en lettelse, for der var hun vældig positiv og overrasket over, hvor levende og fysisk det hele var blevet. Vi havde fået fat i både det tragiske, det komiske og poesien ved historien, så den formåede at komme ud over rampen," siger Line Paulsen.

Fra forestillingen 'Dette burde skrives i nutid'

8 ANDRE FORFATTERE DER INDTOG TEATRET

Klaus Rifbjerg har mellem 1965 og 1982 skrevet adskillige skuespil blandt andre 'Diskret ophold', 'Hvad en mand har brug for' og 'Voks'. Desuden har han skrevet revyerne 'Gris på gaffen' (1962) og 'Hvad skal vi lave?' (1963).

Vinderen af De Gyldne Laurbær Vita Andersen har skrevet de to skuespil 'Elsk mig' og 'Kannibalerne', der findes bevaret på Det Kongelige Bibliotek.

Team Teatret i Herning lavede i 2008 en dramatisering af Peter Høegh-romanen 'Kvinden og aben'.

I 1988 og 1992 skrev Pia Tafdrup skuespillene 'Døden i bjergene' og 'Jorden er blå'.

I kabareten 'Benny - Livet er ikke det værste man har' af Teatret OPTimis kommer man tættere på Benny Andersens gennem hans egne digte og viser.

Det Flydende Teater lavede i 2013 en teatermusikmontage over udvalgte digte af Henrik Nordbrandt under titlen 'Jeg er ikke mine egne snøbånd værd'.

Sidste år blev Kaspar Colling Nielsens bestseller 'Den danske borgerkrig 1818-24' sat op og spillet på Nørrebro Teater.

Kristian Bang Foss' roman 'Døden kører Audi' blev dramatiseret på Odense Teater i 2016.

Jeg trækker min pistol

hvis trænerne
prøver at
gøre vores
medvirkende
til skuespillere”

Henrik Hartmann var chef for Betty Nansen Teatret i 23 år, men i dag laver han udelukkende det, han kalder virkelighedsteater. Man kunne kalde ham virkelighedsteatrets godfather i Danmark.

Af Jacob Wendt Jensen

Siden 1996 har Henrik Hartmann eksperimenteret med virkelighedsteater, og i dag arbejder han med begrebet på fuld tid som chef for C:NTACT, der holder til på Edison på Frederiksberg.

"Jeg har altid interesseret mig for virkeligheden og for, hvordan man kunne spejle virkeligheden i teatret. I 1996 hørte jeg om en mand ved navn Jeremy Weller, der lavede såkaldt virkelighedsteater. Det var sådan jeg døbte det på dansk. Jeg mødtes med ham, og jeg kunne rigtigt godt lide ham og hentede ham flere gange til Danmark. Samtidig havde jeg en del samtaler med Kirsten Jacobsen, journalist fra Ekstra-Bladet, som jeg fik til at skrive om teater, selv om hun ikke som udgangspunkt kunne lide det. Vi fandt frem til, hvad der var det største tabu i Danmark, og det var "ensomhed". Det syntes vi dengang, og det synes jeg stadigvæk."

Begyndte med ensomme kvinder

Henrik Hartmann satte en annonce i avisen, hvor han søgte efter ensomme og isolerede kvinder. Han fik 580 breve, og det var mest gammeldags papirbreve, for internettet var helt nyt dengang. De ligger i dag låst inde i en tidskapsel fra Kulturbåren.

"Vi valgte 200 af dem ud og inviterede til workshop, hvor Jeremy Weller optog kvindernes historier. Vi lavede så endnu en workshop med halvdelen og begyndte så småt at udvikle deres historier. Til sidst kom 15 kvinder mellem 17 og 80 år og deres historier med i stykket. Der var også to professionelle skuespillere med," erindrer Henrik Hartmann.

Modtagelsen i medierne og i teaterbranchen var meget blandet.

"Jeg tror, det var BT, der valgte at lave en helt tom plads i avisen og at skrive, at det ikke var professionelt teater og dermed ikke kunst. Og, konkluderede man, derfor var der heller ingen grund til at skrive om det. Den holdning har vi heldigvis fået lavet om langt hen ad vejen. Det er blevet mere normalt at undersøge virkeligheden og inkorporere det i teatret. Vi er med tiden blevet accepteret af over-Danmark på det her område," siger Henrik Hartmann, der efter 23 år som chef for Betty Nansen Teatret i 2015 besluttede at hellige sig C:NTACT.

I år har Henrik Hartmann og C:NTACT fået Håbets Pris 2017, som for eksempel Christian Lilloe, Eugenio Barba og Klaus Hoffmeyer tidligere har modtaget.

Væk med den professionelle hinde

Hartmann beder om, at man husker på, at virkeligheden er sådan, at 90 procent af befolkningen betaler til de 10 procent, der går i teatret.

"Det er i min optik lidt mærkeligt kun at lave teater for den sammenkneppede inderkreds. Vi må udvide begrebet. Teater er det mest enkle møde mellem mennesker. Der står nogen i den ene ende af salen og vil noget med dem, der sidder i den anden ende. Det oplever du ikke lige så direkte i hverken radio eller film. Måske er en kirke det eneste sted, der ligner teatret. For mig at se, er teater ligeså essentielt, som at tale sammen. Derfor mener jeg, vi skal hæge om og udvikle teatret," siger han og fortsætter:

"Kvinder" var en igangsættende kraft for, hvad vi kunne bruge det møde til, og der kom helt nye mennesker i teatret. Vi fik på samme tid nye temaer ind i vores teaterstykker, og vi fik et nyt publikum. Vi oplevede motoren i at folk var sig selv på scenen uden den professionelle hinde, der normalt bliver lagt ud over teatret. Jeg har ikke noget imod professionelt teater. Jeg har jo selv lavet det nærmest altid, men min lyst til at lave teater til mennesker, der ikke umiddelbart har forstand på det, ligger mig nu stærkere på sinde."

Vi mennesker er ens

Da C:NTACT blev stiftet i 2001 fandt Henrik Hartmann på et nyt stykke.

"Det undrede mig, at 75 procent af den danske befolkning stemte på tre bevægelser, der alle ville af med de fremmede. Både Venstre, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti havde det som øverste punkt i deres politik. Jeg gad ikke den snak om, at teaterfolk var venstreorienterede, så vi begyndte i stedet at undersøge sagen. Vi henvendte os til indvandrere, der havde boet her i mange år og til flygtninge, og så lod vi dem fortælle deres historie på scenen. Sådan at vi som danskere kunne få en fornemmelse af, hvem de er, og hvad de gerne vil," siger Henrik Hartmann og spørger:

"Hvad er det, der fører os sammen som mennesker? I begyndelsen, når man møder sin partner, for eksempel, går der mange dage med at være forelskede og tossede, men derefter

Det er i min optik lidt mærkeligt kun at lave teater for den sammenkneppede inderkreds. Vi må udvide begrebet.

er det historierne, der binder os sammen. Det er historierne, der opbygger relationer mellem mennesker. Det danske publikum opdagede, at Hassan har ligeså mange drømme, som deres lille Ole har. Visse ting i deres liv er måske anderledes, men meget hos os mennesker ligner trods alt hinanden."

Teater der transformerer

Men hvad får de medvirkende ud af det?

"Vi har lavet mange undersøgelser om lige netop det. Vi lavede på et tidspunkt en forestilling med psykisk sårbare mennesker. Folk med diagnoser lever meget isoleret – det gør alle dem, vi arbejder med, egentlig. De her mennesker oplever pludselig at sidde sammen med 20 andre personer med historier, der ligner den, de selv kan fortælle. De oplever, at de ikke er alene. Og senere optræder de foran måske 500 mennesker, hvor de tør fortælle om det hele.

Så føler de sig hørt og set, og de føler, at de selv har noget indeni sig, der er vigtigt. Det styrker dem, så de bagefter tør være mere sociale. Det kan være noget af et wake-up call og betyde, at man bagefter tør noget mere i andre sammenhænge. Det giver et skub," siger Henrik Hartmann og uddyber:

"Traditionelt teater er fantastisk, men jeg ved sgu ikke, om det forandrer mennesker. Jeg har holdt mennesker væk fra gadehjørnerne, men den umiddelbare forandring – transformationen – er anderledes i C:NTACT."

Han understreger, at selvom teatret generelt har et meget ungt publikum, er virkelighedsteater for alle.

"Sidste år lavede vi et stykke med Det Kongelige Teater, der hed 'Når jeg bliver gammel'. Hovedpersonerne, der fortalte deres historier, var i 60'erne op til 90'erne, og det betød selvfølgelig også, at der kom et mere blandet publikum. Desuden er der det ved vores forestillinger, at jeg synes, de skal være gratis, så det er de næsten alle sammen."

Rent økonomisk er C:NTACT konstrueret som en fond, der selv tjener penge, men også er støttet af Bikubenfonden, Københavns Kommune og Kulturministeriet. Desuden søger man løbende midler andre steder.

Øger udfordringerne

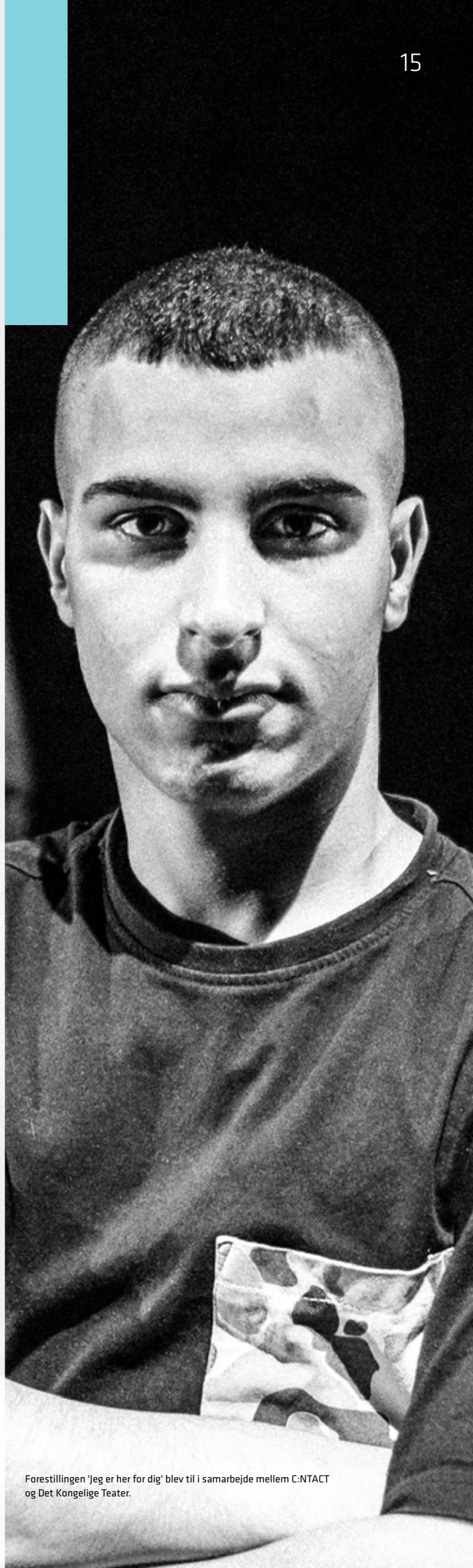
Skuespillerforbundet har fra begyndelsen set positivt på virkelighedsteatret, mens det kneb mere med Scenekunstudvalget.

"Vi har diskuteret og vi har kæmpet kampen, og jeg føler vi er accepteret i dag. Vi bruger instruktører og dramaturger fra det professionelle miljø, men vi prøver at lade være med at gøre de medvirkende til professionelle skuespillere. Det er ikke meningen med det, for så er Ghita Nørby alligevel bedre. Men amatørerne har måske bedre historier fra det virkelige liv.

Vi hjælper vores medvirkende alt det, vi kan i. Trænerne skal udvikle historierne. Sortere fra, prioritere og få raffineret fortællingen, så den bliver interessant for andre mennesker. Det kræver en dramaturg. Men jeg trækker min pistol, hvis trænerne prøver at gøre vores medvirkende til skuespillere. Det vil jeg ikke have. Jeg har oplevet det en enkelt gang, men det må vi ikke, for så forsvinder det umiddelbare," siger Henrik Hartmann.

Han har aldrig oplevet at måtte give op på en af sine ideer, men nogle er sværere end andre.

"I øjeblikket arbejder vi med at finde radikaliserede unge. Det er svært at finde nogen, der tør stille sig frem og fortælle, men vi er efterhånden gode til at finde mennesker. Det er det, vi kan, og vi giver ikke op. Det giver en mening med livet, at du kan få andre mennesker til at have det godt."

Forestillingen 'Jeg er her for dig' blev til i samarbejde mellem C:NTACT og Det Kongelige Teater.

En skuespiller

Går du også og grubler over, om du skal tage springet videre fra din skuespillerkarriere til en ny faglighed? Sceneliv har mødt tre skuespillere, der hver især har skiftet mellem skuespillerfaget og en anden fagidentitet. Her fortæller de om hvorfor, og hvordan de kom fra A til B.

skifter scene

Af Kat. Sekjær

Roger Matthisen underskriver Grundloven i juli 2017, som nyt medlem af Folketinget. Foto: Thomas Lekfeldt.

Alternativet til den evige Abdul

Foto: Teater Crob.

Roger Matthisen er skuespiller og medlem af Folketinget for Alternativet, men han er også manuskriptforfatter, NLP-coach, aktivist, personlig træner, iværksætter og konsulent med eget firma.

Det var lidt af en tilfældighed, at Roger Matthisen blev sporet ind på skuespillervejen. Det var under et 10. klasses dramalinjeforløb, hvor

han virkelig blev både set og udfordret, og hvor en instruktør, Victor Marcussen, krævede noget af ham. Den proces, han gik igennem, gjorde ham fast besluttet på at være skuespiller:

"Der er altid en person, der ser dig, og fordi de gør det, bliver man sporet ind på sit potentiale. Victor Marcussen holdt mig fast og spurgte: Hvad vil du?" siger han.

Og Roger Matthisen ville, dengang som nu, ændre verden for at gøre den til et mere lige sted at leve, forklarer han. Det er den kraft, der driver ham som skuespiller, og det er den samme drivkraft, der har ført ham videre til anderledes karriereveje, blandt andet som personlig træner, coach, iværksætter, konsulent og nu også folketingspolitiker. Som han forklarer det, skete karriereskiftet ikke kun af lyst, men også fordi verden netop ikke er et lige sted, hvor alle har samme muligheder. Den færdiguddannede Roger Matthisen måtte hurtigt sande, at der ikke var så mange roller til ham:

"Da jeg stoppede på skolen, blev jeg kun castet til roller som 'Abdul' eller 'Ibrahim', ikke som en almindelig dansk mand. Branchen så min hudfarve, før de så mig, og det stod i vejen for, at jeg kunne udfolde mit potentiale som skuespiller."

Fra personlig træner til folketingspolitiker

Efter en tur til New York tog Roger Matthisen et manus-kriptforfatterkursus på Kort- og Dokumentarfilmskolen efter devisen; 'hvis ikke Danmark er klar til at have brune mennesker i rollerne, så kan jeg skrive rollerne selv'.

Så det gjorde han. Han skrev et manus til en actionfilm og allierede sig med Nordisk Film. De ville gerne have en større kanal med, så de pitched filmen ind til TV2, som umiddelbart responderede med begejstring og gerne vil lave den som en serie.

"Men der gik 14 dage, og så kom svaret: 'Det er et superfedt manus, men det der med at det er en brun mand i hovedrollen, det går ikke. Det vil mainstream-publikummet ikke gå med på.'"

Der blev jeg så dybt nedslået, at jeg besluttede i en periode at beskæftige mig med noget andet," siger Roger Matthisen, som derefter begyndte at læse på Copenhagen Business School og fik en bachelorgrad i økonomi, kommunikation og engelsk.

Derfra var det naturligt for ham at kaste sig ud i iværksættereventyret, hvor han både brugte sin skuespillerbaggrund, coach-uddannelse og markedsforståelse til at skabe sin egen virksomhed. Og det gik rigtig godt – han fik succes som konsulent og foredragsholder. Ved siden af arbejdet var han aktivist og kæmpede stadig for mere lighed, og da partiet Alternativet pludselig kom frem som en politisk nytænkning, kunne Roger Matthisen se, at her var der mulighed for at gøre en forskel. Da han blev prikket til at opstille, kunne han ikke sige nej. På trods af, at han allerede havde alt for meget arbejde at se til:

"I 2015, hvor jeg er spidskandidat for Alternativet, instruerer jeg en fuldtidsteaterforestilling i Høje Gladsaxe, samtidig med at jeg har to virksomheder, hvor jeg er iværksætter og konsulent og har et kontorfællesskab på 250 kvadratmeter i Gothersgade – alt sammen fuldtidsarbejde."

Kend dine værdier

På spørgsmålet om, hvad man skal overveje inden man tager springet fra sin skuespillerkarriere til noget andet, svarer Roger Matthisen, at det er vigtigt, at man forbereder sig og gør sig nogle overvejelser:

"Vær generøs med dine ideer og sørg for at få feedback. Det har jeg lært – også på den hårde måde. Sørg for at få en masse sparring og sørg for at forberede dig. Det gør du ved at stille dig selv nogle spørgsmål: Hvad er det for værdier, som min nye vej repræsenterer for mig? Få dem defineret godt og grundigt. For når du bag din idé lægger strategi og værdier, så er det nemmere for dig både at aktivere de følelser og den bevidsthed hos dig selv, der skal til for at nå derhen, men det er også nemmere for dig at få andre overbevist og få dem til at hjælpe dig. Fordi de kan identificere sig med de værdier, som du har blotlagt," siger Roger Matthisen og træder i et glimt ind i coachrollen. Han skynder sig at kreditere Stephen Covey, der har skrevet bogen '7 gode vaner' og uddyber Coveys principper:

"Stephen Covey siger, at det at være et værdibåret menneske betyder, at du lever efter værdier og principper forankret i dig selv. Det gør, at du ikke er så påvirket af andres holdninger, og om de synes dit eller dat om dig. Det, tror jeg, er vigtigt, når man skal tage skridtet til noget andet. Især for os spillere, som lever i et følelsesmæssigt rum, hvor vi er vores eget værktøj. Det gør, at vi er så modtagelige over for andres meninger: 'Var det godt, det jeg leverede?', 'Hvad synes de om det?' Du frigør dig fra de barrierer."

At lægge kimen til historien

Foto: Miklos Szabo

Skuespiller og filminstruktør Sofie Stougaard blev med egne ord oprindeligt skuespiller, fordi hun var – og stadig er – tiltrukket af at forsvinde ind i andre livsbaner og personer.

"Ofte livsbaner og personer langt væk fra min egen. Jeg har altid været tiltrukket af den form for eskapisme, hvor historien og rollen kræver en

slags transformering af en art. Jeg kan lide det parallelle aspekt så meget, at jeg ligeså ofte diskuterer og filosoferer over fiktionens karakterer med mine nærmeste – som om jeg taler om mine børn. Det er befriende og nødvendigt for mig og en måde at trække vejret på. At indleve mig i andres liv gør, at verden og dagen udvider sig. Livets trivialiteter og gentagelser bliver lettere at kapere på den måde," fortæller Sofie Stougaard.

At give en historie ægte levet liv til et publikum ser hun derfor som et stort privilegium, man aldrig skal tage for givet.

De første ti år efter teaterskolen havde Sofie Stougaard hundrede procent fokus på at spille teater, indspille film og tv. Tanken om at instruere kom derefter løbende i en flydende næsten usynlig form, forklarer hun:

"Jeg blev i de produktioner, jeg var en del af, inspireret af den ånd, der skal til for at inspirere et hold. At få mange forskellige funktioner til fortælle den samme historie. Den lange, dybdegående arbejdsform med manuskriptforfatteren, scenografen, fotografen og producenten er en proces, der kan tage mange år. Dét at lægge kimen og udtrykket for historiens tilblivelse var det, der greb mig. Og i midten af 30'erne begyndte jeg at instruere mine egne film."

Er du stoppet med at spille?

Sofie Stougaard bruger sin uddannelse og erfaring som skuespiller i næsten alt, hun rører ved i forhold til at instruere. Det,

at hun på egen sjæl og krop har mærket så mange forskellige instruktører i lange og intense forløb, har ikke kun udviklet hende som skuespiller. Det har også givet hende en viden, som hun har gemt og brugt igen:

"Dialogen under prøverne og forberedelserne skuespillerne og instruktøren imellem, det rum af tillid, der skal skabes i, er jo stadigvæk det samme, om du er skuespiller eller instruktør. Derfor blev det at instruere en meget naturlig ting for mig at begynde på. Jeg følte, jeg var hjemme i forvejen."

Da Sofie Stougaard begyndte at instruere, fik det i en periode konsekvenser for hende som skuespiller. Hun forklarer, at det tog nogle år både for hende selv og for omverdenen at integrere begge dele:

"Da jeg startede med at instruere, troede mange, jeg var stoppet med at være skuespiller. Helt forståeligt – en del af mig troede det faktisk også. Men for at holde fokus var jeg de første fire-fem år nødt til at drosle gevældigt ned for skuespillet for at gennemføre mine film. I dag, hvor jeg har lært håndværket at kende, kan jeg nemt hoppe fra en skuespilopgave til at udvikle og instruere film. Processen på film er så tidskrævende inden selve produktionen, og derfor er der ingen problemer i at kombinere de to fag."

I dag har hun to former for fagidentitet. For selvom hun, da hun besluttede at lave sin første novellefilm, troede, at det skulle være et clean cut med skuespillet, var hun efter at have instrueret de første par film, nødt til at lytte til det store savn og tomrum, der opstod, når hun ikke spillede:

"Jeg var nødt til at bevæge mig derud, hvor jeg fysisk kunne mærke historien og rollen langt ind i marv og ben igen. Det var ikke til at tage fejl af – jeg var nødt til at gøre begge dele fremover. De her to fag supplerer hinanden virkelig godt. Det tog noget tid at etablere samspillet, men i dag er jeg utrolig taknemmelig for, det kan lade sig gøre," siger Sofie Stougaard og tilføjer, at arbejdet som instruktør også har smittet af på hendes arbejde som skuespiller:

"Når jeg bliver instrueret nu, har jeg langt lettere ved at overgive mig til instruktørens vision end før, hvor jeg nogle gange godt kunne bokse rundt i mit indre, hvis jeg ikke var enig.

Nu, som instruktør, ved jeg, hvor vigtigt det er, at skuespilleren viser fuld tillid og loyalitet til den, der har forberedt sig grundigt og tager det fulde kunstneriske ansvar."

Sofie Stougaard har bl.a. instrueret spillefilmen 'Kærlighed og andre katastrofer'. Foto: Walther Jensen & Lydholm.

Daniel Bevensee stod bag scenografien i 'FUCK' fra 2012. Her ses han sammen med Kristine Elmedal (t.h.) og Christine Sønderis (t.v.)

Foto: Hein Photography.

Energien fra det visuelle

Foto: Hein Photography.

Det kom "lidt efter lidt og som noget helt naturligt," at skuespiller og scenograf for Teateriet Apropos Daniel Bevensee begav sig ind i det scenografiske arbejde i teaterrummet. Allerede som barn tegnede han ivrigt, og det har altid faldet ham let at sætte sig ned og tegne tingene for at gøre dem mere konkrete.

"Jeg har ikke skiftet fag som sådan, for jeg gør begge dele. Der har altid været en interesse i mig for at skabe ting fysisk, ting man kan forholde sig til visuelt – og jeg er meget visuelt orienteret. Det startede, da jeg gik på skuespillerskolen i Aarhus. Vi skulle lave afgangsprøve, hvor jeg lavede en voksenudgave af 'De små synger'. Der havde jeg en ide om, hvordan scenografien skulle være og fik en af mine kammerater, der var tømrer til at lave den. Så fandt jeg ud af, at det kunne jeg godt."

Nemt at forholde sig til det visuelle

Daniel Bevensee fortæller, at det som medstifter af Teateriet Apropos faldt helt naturligt for ham at påtage sig rollen som scenograf:

"Jeg har nemt ved at forholde mig til noget visuelt. Det er nemmere end at forholde sig til en fortolkning. Det er fysisk. Jeg har aldrig haft den instruktørdrivkraft, som mange spillere har. Det visuelle giver mig en energi, som jeg også kan tage med ind i skuespillet. Det komplementerer hinanden."

Daniel Bevensee forklarer, at den praktiske side, han besidder som scenograf, er enormt brugbar for ham, når han står på

scenen. Det gør det muligt for ham at forholde sig til tingene på et andet niveau, når han har været scenografen udefra:

"Generelt hænger de to ting meget godt sammen. Det er vigtigt, at scenografien gør noget godt for spillerne."

Det, der driver ham som skuespiller, er en dyb passion for at fortælle historier og præge mennesker. I det scenekunstneriske arbejde er det visuelle en stor del af dramaturgien, fortæller han:

"Det skal jo underbygge det, vi gerne vil fortælle. Det er en samlet pakke på teateret – det ene kan ikke gå uden det andet. Jeg er meget fascineret af scenografien, når jeg selv ser forestillinger. Det visuelle kan slå benene væk under en, både i al sin storhed eller al sin enkelthed. Jeg synes, tingene hænger meget godt sammen i mit hoved mellem skuespil og scenografi."

At scenografien også åbner for mange forskellige muligheder eller udtryk, tiltaler ham også. Det betyder meget for ham, at spillerne kan bruge scenografien i arbejdet med teksten. Han holder sig heller ikke tilbage i scenografistolen:

"Jeg tror helt sikkert, at jeg er kommet med ideer til, hvordan man kan bruge scenografien – altså når spillerne kan bruge det. Når man står uden for scenen, ser man det mere i billeder. Som spiller er det, for mig, inspirerende at arbejde med forskellige scenografer i andre sammenhænge. Det er vildt spændende, hvordan de har tolket denne her forestilling med instruktøren og hvilke greb, de har foretaget."

Det ene udelukker ikke det andet

For Daniel Bevensee har der været en naturlig og glidende overgang mellem arbejdet som skuespiller og scenograf. Han ser det ikke som et skift, og derfor mener han ikke, at det i hans konkrete tilfælde har haft nogle konsekvenser for det øvrige arbejde:

"Det kommer an på, hvad man laver. Som scenograf eller instruktør er man stadig inden for teatret. Hvis man tager et spring uden for skuespillet, og man bliver noget helt andet, altså i et helt andet fag, så tror jeg godt, det kan få det".

Siden 2009 har Ivana Chubbuck været i Danmark syv gange for at undervise skuespillere fra hele Skandinavien i sit 12-trins program, 'The Power of the Actor'. Sceneliv har mødt undervisningsguruen, der tog udgangspunkt i sin egen dårlige barndom, da hun formulerede sine vise ord.

Chubbucks

12 trin til succes

Af Jacob Wendt Jensen

64-årige Ivana Chubbuck vidste ikke rigtig, hvad hun gik ind til, da hun for otte år siden for første gang blev inviteret til København af Lene Seested fra Panorama Agency.

"Danmark var faktisk et af de første steder, jeg holdt kurser uden for USA. Jeg anede ikke, hvad jeg kunne forvente, men siden jeg var her første gang, har danske – og for den sags skyld skandinaviske – skuespillere jo fået meget bedre fodfæste i udlandet og i Hollywood. Det virker altid som om der, er en god energi her i landet, og på mine kurser oplever jeg en stor nysgerrighed og gå-på-mod," fortæller Ivana Chubbuck.

Hun kan dog stadig huske, der var en smule tilbageholdenhed på det allerførste kursus på den første dag:

"Jeg plejer altid at lave en del jokes, selv om vi arbejder hårdt og seriøst. Men jeg måtte lige gøre folk det klart, at de

altså gerne måtte grine af mine vittigheder. Af en eller anden grund tror folk altid, at dramakurser absolut skal foregå i en gravkammerstemning, hvor man næsten sidder og græder," erindrer hun og fortsætter:

"At græde er i øvrigt ikke et virkemiddel i godt skuespil. At sidde tilbage i alt muligt emotionelt lort og græde uden at gøre noget med tårer løbende ned ad kinderne, kan man ikke bruge til noget, og derfor vil folk ikke se det."

Selvhjælp og skuespilguide

Chubbucks barndom i Michigan var hård. Hendes mor var psykisk syg og proppede hjemmet med alt muligt ragelse, som hun samlede frem for at tage sig af børnene. Hendes far havde overlevet at være i koncentrationslejr og blev en idealistisk advokat, der arbejdede med borgerrettigheder og for fagforeninger – men meget hjemme var han ikke.

Dramalæreren tager sin telefon frem under interviewet og beviser det med billeder. Det ligner et hjem, som børn ville blive tvangsfjernet fra i dag.

Oprindeligt kom Ivana Chubbuck til Hollywood for at bryde igennem som skuespiller, og her tog hun en masse kurser. De fleste af dem med megen teori.

"Jeg kunne godt tale om teorierne, men jeg forstod ikke at bruge dem på mig selv, og jeg savnede en praktisk how-to-do-guide. Jeg manglede blandt andet en form for landkort til, hvordan jeg kunne lave en brugbar analyse af et manuskript og af udviklingen i den rolle, jeg skulle spille. Samtidig havde jeg problemerne fra min barndom at forholde mig til.

Jeg var i den periode ret selvdestruktiv på grund af min smerte. Man kan godt sige, at nogle af de redskaber, jeg havde brug for til at lære mig selv at kende, er de samme, som en skuespiller kan bruge i arbejdet med sin rolle. Tilsat lidt Stanislavskij," siger Ivana Chubbuck og uddyber:

"Filosofien var på egne vegne at tage nogle af de udfordringer, jeg havde haft og forvandle dem til en måde at overkomme livet på. Brugte dem som benzin til ændringer, der kunne gøre mig til sådan en, der overkommer problemerne og i sidste

Foto: Ivana Chubbuck.

ende bliver en slags vinder. Det er noget, der ligner den samme følelsesmæssige forvandling, karakterer i en film skal igennem. Både i litteratur, historiefortælling og i film vil vi helst se den slags mennesker.

Min egen teknik giver en skuespiller et trin for trin-program, der er baseret på almindelig psykologi."

Vi vil se handling

Hendes bog 'The Power of the Actor – The Chubbuck Technique' udkom i 2005. Nogle læser alene bogen, andre tager en omgang undervisning ved siden af.

"Jeg har haft elever, der ikke har spillet skuespil før, og to måneder efter de er begyndt at bruge min teori, har de fået en hovedrolle i en tv-serie. Det virker bare. Det er ikke kosmisk eller mystisk, men det handler om hvem mennesket, du skal spille i manuskriptet, er, og hvordan han eller hun lever sit liv," siger Ivana Chubbuck.

For ifølge hende minder det virkelige liv meget om skæbnerne i fiktionen.

"Mennesker der blot sidder og klager deres nød, gider de fleste af os ikke at være sammen med ret længe ad gangen. Hvorfor skulle vi så gide se film om dem? Publikum skal helst gennem karaktererne på filmplædret stilles over for nogle valg, som de kan identificere sig med. Vi mennesker har den samme smerte og usikkerhed, de samme udfordringer med manden

eller konen og samme dårlige minder fra barndommen. Vi kan selvdestruere eller vi kan vælge at bruge dem til noget konstruktivt i vores liv," siger Ivana Chubbuck.

Hun går så langt som til at kalde oplevelser i kunsten – for eksempel at følge en karakter i en film – terapi, der kan udløse en form for katarsis hos tilskuerne. Hvis

karakteren i filmen kan bruge den viden, vedkommende får i handlingen positivt, vil det give tilskuerne håb.

Selv stjerner har brug for hjælp

Hendes recept gør angiveligt det, at man som skuespiller får hurtigere kontakt til sig selv og dermed bedre kan spille en levende og dynamisk karakter. På kun 12 trin. I en bog der koster et par hundrede kroner.

"Mange bruger også teknikken som selvhjælp i det virkelige liv. For eksempel i Rusland. Det var egentlig ikke meningen, men det er da fantastisk. Man kan være proaktiv ud fra metoden. Også i sit eget liv," siger Ivana Chubbuck, der blandt andet har coachet skuespillere som Charlize Theron, Halle Berry, Brad Pitt, Beyoncé og Sylvester Stallone.

Men hvorfor har de store stjerner brug for hendes hjælp?

"Selv gode skuespillere kan have brug for at udvikle sig. Man kan sige, at de får et ekstra værktøj. Mere information. Ikke anderledes information. Før du kan male en væg, skal du først have et hus. Når det så står der, kan du så til gengæld male væggen i alle de forskellige farver, du vil, hvis fundamentet er solidt. Med mit program kan du finde den farve, der passer bedst til den situation, du skal spille. Mit job er at få skuespillerne til at forstå, hvad deres evner dækker over, så de kan yde deres bedste," siger Ivana Chubbuck og peger på, at selv Robert De Niro, Meryl Streep og Al Pacino har en coach.

Sylvester Stallone var op mod de 70 år, da han opsøgte Chubbuck forud for rollen som den ældre Rocky i 'Creed'. Han blev Oscar-nomineret for første gang i årtier.

Rig og berømt

På Ivana Chubbucks hjemmeside er der et kort med pile, der viser, at hendes bog er solgt over det meste af verden. Samtidig kører testimonials fra masser af stjerneskuespillere i båndsløjfe.

Men bliver film ikke kedelige at se på, hvis alle skuespillere undervises i den samme teknik?

"Nej, det vil ikke ske. De eneste spor, man muligvis kan se udefra, vil være modige valg. Altså en skuespiller der ikke er bange. Jeg opfordrer altid skuespillere til, at de tager deres frygt og forsøger at forvandle den til mod. Jeg beder dem tage chancer. Og hvad er det værste, der kan ske? At de får en dårlig anmeldelse og hvad så? De kommer jo ikke i fængsel. Jeg vil gerne have mine elever til at arbejde med at skubbe grænserne for, hvad de formår, laver noget, der ikke er set før," siger Ivana Chubbuck.

Dramalæreren har det lidt som en mor, der ser sin datter danse i skoleforestillingen, når hendes elever er med i film. Hun bliver rørt.

Men er hun overrasket over den store succes, der specielt er eskaleret de seneste ti år?

"Ingen har faktisk spurgt mig om det før. Godt spørgsmål. Hmmm. Jeg føler jo, at jeg arbejder med det, jeg elsker, og hen ad vejen er det så blevet en stor succes. Jeg kan købe en Ferrari. Faktisk har jeg allerede gjort det. Til min mand. Jeg er nemlig selv ligeglad med biler, men det er da rart at kunne give ham noget. Det er surrealistisk. Jeg får breve fra lande, jeg ikke vidste eksisterede, hvor mennesker fortæller, at min bog har reddet deres liv. Så overrasket? Ja, helt sikkert. I dag er jeg 64 år, men jeg levede på smalkost, ind til jeg var midt i 40'erne, og det kan jeg godt gøre igen. Berømmelse og penge ser jeg som sovsen til mit livs ret."

Foto: Bryan Fox.

KOMMENDE KURSER I DSF STUDIO

MED FOKUS PÅ DIT HÅNDVÆRK

ÅBEN STUDIO I KØBENHAVN EFTERÅR:

DSF Studio er Dansk Skuespillerforbunds platform for efteruddannelse, netværk og videndeling. Fri træning for 200 kr. halvårligt.

Musicaldans med Sofie Akerø, mandage til 27/11

Undervisningen byder både på opvarmning, teknik og styrke. Derudover er der også fokus på indstudering af koreografi.

Sofie Akerø er uddannet danser i Oslo på Bårdar Dance Academy og har turneret med forskellige dansekompanier, medvirket i tv-shows, musicals og musikforestillinger.

Filmskuespil med Birgitte Stærmose, tirsdage til 28/11

Når du møder op på settet, skal du ofte være klar til at spille din scene uden nogen nævneværdig tid til snak og prøver. Men hvordan forbereder du dig bedst muligt til sådan en situation? Undervisningsforløbet vil fokusere på, hvordan skuespilleren skaber nærvær og liv på film. Birgittes arbejde som instruktør er funderet i Met-hod Acting (primært Weston/Adler). Men hun vil også inddrage deltagerens individuelle erfaring og udgangspunkt.

Birgitte Stærmose er amerikansk uddannet instruktør med en Master of Fine Arts fra Temple University. Hun har instrueret adskillige prisbelønnede novellefilm og var episodeinstruktør på tv-serien 'Norskov'. Hendes anden spillefilm 'Darling' med Danica Curcic, Gustaf Skarsgård og Ulrich Thomsen på rollelisten får premiere efteråret 2017.

Improvisation med Ole Boisen, onsdage fra 29/11

Improvisation er et værktøj udøvende kunstnere bruger til at fastholde autentisk nærvær og ikke mindst, til at højne spilleglæden. Kurset vil derudover fokusere på, hvordan du holder dit fokus skarpt, også i pressede situationer.

Ole Boisen har mange års erfaring som improviser på teatret og i tv-programmer. Han har bl.a. indspillet tv-satiren 'A-Klassen' baseret udelukkende på improvisation. Ole er freelanceskuespiller og erfaren underviser som bruger impro til at holde værktøjerne skarpe, lysten oppe og frygten fra døren.

ARRANGEMENTER I KØBENHAVN

Sæt retning og optimer din karriere med Gitte Lønstrup Dal Santo og Anne Aarup Bay *Workshop 30/10 samt coaching 9/11, tilmelding hurtigst muligt*

Hvilken retning vil du give din karriere? På workshoppen får du bl.a. redskaber til at sætte ord på samt kortlægge dine ønsker og drømme for en fremtidig karriere. Bevæger du dig i den rigtige retning eller overvejer du at ændre kurs? Hvad er målet, og giver det dig fokus og energi?

Gitte Lønstrup Dal Santo er certificeret coach, ph.d. i kunst- og mentalitetshistorie og tidligere danser. Coach, Anne Aarup Bay har de seneste 10 år arbejdet i spændfeltet mellem karriereudvikling, kommunikation, kultur og kunst.

KURSER:

Aarhus og Aalborg: Filmskuespil workshop med Mads Kamp Thulstrup.

Aarhus: 7-9/11, frist 10/10

Aalborg: 21-23/11, frist 13/10

Kom på workshop med en af instruktørerne bag store tv-serier som 'Arvingerne' og 'Bedrag'. Vi arbejder os grundigt ned i materien af den filmiske scene gennem forskellige øvelser – store som små – og vi kommer til at arbejde med skrevne scener og improvisationer. Vi filmer en stor del af arbejdet og evaluerer resultatet. Det bliver tre intense dage.

Filminstruktør Mads Kamp Thulstrup har gennem sin karriere beskæftiget sig med alt fra reklamefilm til kort- og længere fiktion, tv-serier og dokumentarfilm. Særligt har Mads fundet inspiration i krydsfeltet mellem de to genrer fiktion og dokumentar.

Senior-improvisation for skuespillere 65+ med Pernille Sørensen, 31/10 + 2/11, frist 11/10

Hjernen er en muskel og jo mere du bruger den, des stærkere bliver den. Som alle andre dele af kroppen kan den blive lidt langsommere med alderen. Det er derfor en god idé at udfordre hjernen på forskellige måder, bl.a. på koncentration, hukommelse og indlæring. Undervisningen er for udøvende kunstnere med lang scenisk erfaring, der i et trygt forum og i selskab med ligesindede, ønsker at træne deres evne til at opfange impulser, etablere adgang til deres kreative åre, samt skabe historier ud fra, hvad der opstår i nuet.

Pernille Sørensen er skuespiller og instruktør med en bred professionel baggrund. Hun har improvisation som speciale både som underviser og udøvende og er medlem af impro-grupperne 'Alt på ét Bræt'. Hun har gennem sit arbejde med Keith Johnstones teknik udviklet flere nye impro-former, og har etableret et tæt samarbejde med improteatre i udlandet.

Workshop with Tilman O'Donnell, 29/11-1/12, frist 23/10

Movement Matters: Action, Perception, and the Art of Giving Out. Using Zazen meditation practices and teachings for the mind, as well as contemporary dance technique and theory, we'll explore how awakening and creativity can be expressed in and through the body. We will look more deeply at the roots of our collective aesthetic preferences, how they shape perception and pre-choreograph action.

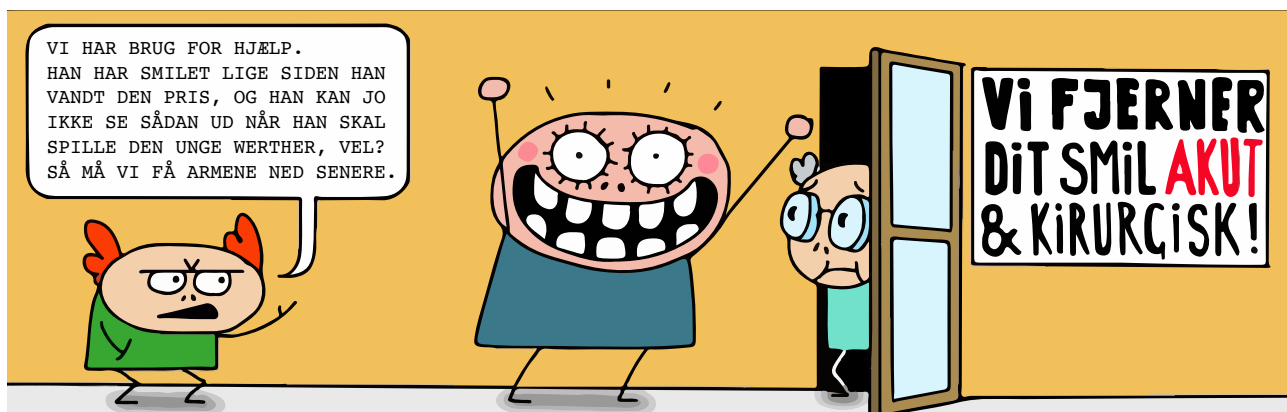
Tilman O'Donnell teaches workshops internationally and is a member of the artist platform HOOD, a long-term collaborative format. He trained at the National Ballet School in Toronto, and later joined The Göteborg Ballet. Tilman made his debut as a choreographer in 2002 and won first prize in two international choreographic competitions and was appointed both 'Dancer and 'Choreographer To Watch'.

LÆS MERE OM KOMMENDE KURSER, FRISTER OG TILMELD DIG PÅ
SKUESPILLERFORBUNDET.DK/DSF STUDIO

D'O'INK

Af Mikkel Stubbe Teglbjærg

Ja-tak! Vi deltager gerne

Det er ikke længe siden, jeg en regnvejs-søndag sad og kikkede rundt mellem nogle af de mange debatindlæg. Dansk Skuespillerforbund har haft i aviserne de senere år. Det er sundt at blive mindet om kampene – både dem, vi stadig kæmper og dem, der for længst er afgjort. Uanset, om vi vandt eller tabte.

For næsten præcis to år siden spurgte vi for eksempel i et dagblad: "Hvad vil ministeren egentlig med kulturen?" Vi fik optaget indlægget "Ført bag lyset af Bertel Haarder" og et andet et med overskriften "Bertel Haarder nægter at tale med os".

Jeg var så frustreret over at have fået en minister, der tilsyneladende overhovedet ikke var interesseret i at tage den værdipolitiske diskussion med os. En mand, der ikke ville tale med os om, hvad kunsten skal kunne. Resultatet var, at jeg blev uvenner med Bertel Haarder, men fik gang i en dialog, og det var ganske positivt.

Jeg har netop lagt dette nummer af Scenelivs interview med kulturminister Mette Bock fra mig, og jeg vil opfordre dig til at læse det, hvis du ikke allerede har gjort det. Dansk Skuespillerforbund er partipolitisk uafhængig, et faktum jeg holder meget fast i, men jeg kan godt tillade mig at sige, at jeg er blevet en smule begejstret, men også glad for den udstrakte hånd og den opfordring til at samarbejde om kunsten, som ministeren rent faktisk giver os. Og hele branchen for den sags skyld.

Det glæder mig at læse, at ministeren ønsker sig et samfund, der er mere bevidst om kulturen og kunstens rolle. Det glæder mig, at hun er forstår, at kunst ikke bare er noget, der skal støttes, noget der bare tager imod. Men at kunsten i den grad er noget, man bør investere i, at kunsten giver igen, skaber arbejdspladser og bidrager til den danske økonomi. Og det giver

mig ikke mindst fornyet håb for kulturens

fremtid, når ministeren lægger op til, at vi kunstnere selv skal deltage mere aktivt i udformningen af vores kulturpolitik. Det er trods alt os og resten af miljøet, der kender branchen bedst.

Ja-tak. Det vil vi meget gerne. Det har vi villet hele tiden.

Mette Bock opfordrer i interviewet også til, at vi alle sammen bliver lidt bedre til at blande os, ikke bare i udformningen af helt konkret lovgivning, men også løbende i samfundsdebatten. At den enkelte kunstner bliver bedre til at fortælle, hvorfor kunsten er så vigtig. Og hun har jo ret – det kan vi blive bedre til. For selvfølgelig kan vi hver især sagtens argumentere for kunstens berettigelse i et samfund. Vi mærker det jo, hver gang vi er i berøring med publikum på den ene eller den anden måde.

Så vi siger ja-tak herfra, hvor vi i øvrigt allerede sammen med scenekunstens andre interessenter har sat gang i et storstilet samarbejde, der skal udmunde i en fælles teaterpolitik.

Sammen kan vi nå noget.

Katja Holm,
Formand for Dansk Skuespillerforbund

Foto: Henning Hjorth

TEATER V

Kulturkongen

teateravisen.dk

Børnibyen.dk

Scenekanten

Teater Fantast

MUSTAFA'S KIOSK

En Strid teaterkoncert

4 - 10
år

10. - 22. OKT

SÆSONENS STORE NYE EGEN-PRODUKTION

For 50 år siden købte en flok unge mennesker en gammel bus. De ville ændre verden og spørgsmålet er om det lykkedes?

Teater V kaster sig ud i en vild gendigtning af den hermetisk lukkede virkelighed i Tvind-koncernen.

Ny dansk dramatik – for fuld musik – af Andreas Garfield

MED IBEN DORNER, RIKKE BILDE, MAGNUS BRUUN, MARTIN BO LINDSTEN, MARGIT WATT BOOLSEN OG SUNE SKULDBØL VRAA
INSTRUKTION JENS SVANE BOUTRUP

11. NOV - 3. DEC

PORCELÆNSTORVET 4, VALBY / 2 MIN FRA VALBY STATION 500 PARKERINGPLADSER / TEATERBILLETTER.DK 70202096 / TEATER-V.DK